

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції

**23.04
2021**

Кафедра хореографії та
художньої культури
УДПУ ім. Павла Тичини

- ✓ **СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**
- ✓ **АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ
ТА ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА**
- ✓ **ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ
МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ**
- ✓ **ІНТЕГРАЦІЯ МИСТЕЦТВ У СИСТЕМІ
ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ
РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВО-ТВОРЧИЙ ЦЕНТР
ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ І МАЙСТЕРНОСТІ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ТА МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції

присвяченої 95-річчю заслуженого діяча мистецтв УРСР, Народного артиста УРСР, професора кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Анатолія Михайловича КРИВОХИЖІ

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ

23 квітня 2021 р.

м. Умань
ВПЦ «Візаві»
2021

УДК 793.3(07)(063)

C91

Редакційна колегія

ТЕРЕШКО Інна Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури, декан факультету мистецтв Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *гол. ред.*;

АНДРОЩУК Людмила Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *заст. гол. ред.*;

СИЗОНЕНКО Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, *відпов. ред.*

Рецензенти:

НІКОЛАЇ Галина Юріївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва та хореографії ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАРТИНЕНКО Олена Володимирівна – заслужений працівник культури України, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 11 від 30 квітня 2021 року)*

C91

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Умань, 23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : І. Г. Терешко (гол. ред.), Л. М. Андрощук, В. А. Сизоненко (відповід. ред). Умань, ВПЦ «Візаві», 2021. 158 с.

До збірника увійшли матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти».

У матеріалах конференції розглядаються такі проблеми: «Актуальні проблеми навчання та виховання засобами мистецтва», «Теоретичні та методологічні аспекти формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії», «Сучасні стратегії підготовки майбутнього вчителя хореографії», «Інтеграція мистецтв в системі хореографічної освіти».

Науковий збірник призначений для усіх, хто цікавиться проблемами розвитку та вдосконалення хореографічної освіти.

УДК 793.3(07)(063)

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат власних імен та інших відомостей.

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст публікації та може не поділяти думку автора.

Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти

Зміст

Roshni Saraladevi Nair The Pursuit To Oneness: Bharatanatyam and My life journey through Dance!.....	7
Александрова М. Вплив хореографічного мистецтва на емоційно-почуттєву сферу учнів.....	11
Андрощук Л. М. Титани танцю: Анатолій Кривохижа.....	15
Бикова О. В. Вплив сучасного хореографічного мистецтва на формування творчого світогляду майбутніх учителів хореографії... ..	19
Васецька К. Танцювальна терапія як засіб осучаснення професійної підготовки майбутніх учителів хореографії.....	25
Васірук С. О., Кирильчук Н. П. Розвиток особистісних якостей студентів на заняттях з хореографічних дисциплін.....	29
Волчукова В. М., Тищенко О. М. Сучасні підходи до професійної підготовки майбутніх учителів хореографії.....	34
Вусата І., Макаруч Я. Народно-сценічний танець в системі професійного розвитку учнів.....	41
Журба А. Звернення до теми води в творах хореографічного мистецтва.....	45
Заєць С. С. Експресія тіла та елементи хореотерапії в терапевтичному процесі.....	51
Квітка Є. Сучасний танець як дієвий засіб національно-патріотичного виховання молоді.....	56
Козинко Л. Л. Шляхи та перспективи впровадження фольклорного танцю в хореографічну освіту України.....	60
Кривохижа А. М. Сучасна стратегія розвитку хореографічної освіти.....	66
Лавриненко С. О. Формування національної свідомості засобами хореографічного мистецтва.....	71
Лукінський С., Чайка М. Розвиток творчого потенціалу школярів засобами танцю.....	76
Маркіна В. В. Виникнення української народної хореографії: історичний аспект.....	81
Марусик Н. І., Скобель Ю. М. Взаємодія традиційних та інноваційних методів у підготовці педагогів-хореографів – керівників дитячих танцювальних колективів на мистецьких спеціальностях у педагогічному вузі.....	87

Олянишена А. А. Самостійна робота здобувача I рівня вищої освіти як важливий чинник якісного опанування дисципліни «Історико-побутовий танець».....	93
Павленко Ю. С. Змістовий компонент викладання бального танцю в школі.....	100
Панькова А. Педагогічні умови розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти засобами сучасної хореографії.....	107
Разводова М. Комунікативні якості на заняттях хореографії.....	112
Самойлова Е. Специфіка в розвитку та становлення дисципліни «Хореографічний ансамбль» в сучасній хореографії.....	118
Сизоненко В. А. Формування емоційно-вольової сфери майбутніх хореографів під час вивчення бальних танців латиноамериканської програми.....	123
Терешко І. Г. Сценічна інтерпретація календарного фольклору в постановках Анатолія Михайловича Кривохижі	128
Ткаченко О. О. Національно-патріотичне виховання як основний засіб успішного розвитку нації.....	134
Трачук О. Б. Відлуння танцю у творчості років.....	138
Умрихіна О. С. Хореографічне мистецтво в культурі сучасності... ..	143
Цуркан О. Особливості постановочної роботи в дитячому хореографічному колективі.....	145
Швидка А. Гендерне виховання школярів на уроках хореографії.....	149

Для перегляду пленарного засідання конференції перейдіть за посиланням за допомогою зчитувача QR-коду на Вашому смартфоні

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ОСНОВНИЙ ЗАСІБ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ НАЦІЇ

ОЛЬГА ТКАЧЕНКО, викладач-стажист кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

E-mail: olga1998tkachenko@gmail.com

©Ткаченко О. О., 2021

Основою національної ідентичності людини є традиційна культура, у якій формується особистість під впливом традицій, культури, мови і політики. На основі сімейного виховання під впливом соціальних відносин відбувається формування культурного базису людини, її ставлення до мови, символів, знаків держави, пісні, одягу, кулінарних звичок та релігії. Саме традиційна культура території, на якій базується світосприйняття та світогляд людини, має великий вплив на формування основ світобачення.

Питання збереження традицій і культурних цінностей на початку ХХІ ст. є актуальними. У культурно-національних традиціях вбачали загальнолюдські цінності, розглядаючи національні здобутки українського народу як складову золотого фонду вселюдської культури Б. Грінченко, М. Косто-

маров, П. Куліш, І. Нечуй-Левицький, І. Франко, Т. Шевченко та інші прогресивні представники українського народу.

В епоху розвитку масових комунікацій руйнується культурний шар суспільства, а також впроваджуються нові жанри мистецтва, під впливом телебачення та інтегрування нових технологій формується людина, відірвана від художньої культури, від народних традицій, а народна культура витісняється міськими формами колективної творчості.

Аналізуючи категорію «традиції» стосовно педагогіки, М. Стельмахович дає таке її визначення: «традиції – досвід, звичаї, погляди, смаки, норми поведінки та ін., що склалися історично і передаються з покоління в покоління. Педагогічне значення народних традицій полягає в тому, що вони одночасно виступають як

результат виховних зусиль і як незамінний виховний засіб. Через систему традицій кожен народ відтворює себе, свою духовну культуру, свій характер і психологію у своїх дітях» [3].

Педагогічна цінність традицій полягає в тому, що їх відродження забезпечує розвиток кращих рис і якостей українського народу, його менталітету, емоційних та інтелектуальних особливостей, примноження матеріальних та духовних надбань нації. Світ українських традицій нескінченно багатий. Століттями складалася гармонійна система обрядів та вірувань, які на сучасному історичному етапі знову набувають популярності. Наш народ має багату культуру, величезний скарб якої складається з цінностей, надбаних багатьма поколіннями. З прадавніх часів до нас ідуть життєва мудрість та настанови щодо способу життя. Вони закладені в українських звичаях, обрядах, фольклорі, адже в них – світовідчуття та світосприймання нашого народу. У них пояснюються та обґрунтовуються взаємини між людьми, цінність духовної культури окремої людини і народу взагалі. Таким чином, сьогодні актуальним завданням в освітніх установах є вивчення художньої культурної спадщини країни, а також адаптація цієї спадщини до сучасної системи сприйняття й передачі її молоді.

Національно-патріотичне виховання в умовах закладу освіти – це гнучка саморегулююча система, яка оперативно реагує на національні, освітньо-культурні, суспільні та інші потреби особистості дитини, забезпечує культурне і професійне його самовизначення, тобто здійснює активний вплив на самобудівництво молодих громадян-патріотів держави: оволодіння ними знаннями про культурно-історичний досвід українського народу, формування в них ціннісного ставлення до Батьківщини, суспільства, самих себе та до праці.

«Кожен повинен пізнати свій народ і у народі пізнати себе», – наголошував народний філософ-педагог Григорій Сковорода. Саме прояви національної культури завжди супроводжують життя кожної людини, і для кого більшою, для кого – меншою мірою, але вони є тим духовним середовищем, у якому формуються світогляд, естетичні ідеали, моральні й трудові цінності та національні почуття особистості. Занурення в світ мистецтва є важливою складовою національно-патріотичного виховання.

Національне виховання має суспільний характер. Мета національно-патріотичного виховання: становлення громадянина – патріота України, готового самовіддано розбудовувати її як суверенну,

незалежну, демократичну, правову, соціальну державу і забезпечувати її національну безпеку; сприяння єднанню українського народу, громадянському миру і злагоді в суспільстві. Завдання патріотичного виховання у школярів та молоді: - формування критичної свідомості, прийняття свідомого рішення, здійснення вільного вибору; - розуміння норм і правил поведінки в суспільстві та поваги до них, знання законів, основних прав людини, спільної праці на благо суспільства; - формування особистої відповідальності та громадянського обов'язку, взаєморозуміння та взаємоповаги до кожної особистості, етнічної групи, народу та їх культур. Принципи національно-патріотичного виховання: - національна спрямованість (передбачає формування національної самосвідомості, виховання любові до рідної землі, свого народу, шанобливе ставлення до його культури, мови, народних традицій та звичаїв, які забезпечують духовну єдність та наступність поколінь); - гуманізація виховного процесу (педагог зосереджує увагу на дитині як вищій цінності); - активність і самостійність суб'єктів (формує навички прийняття самостійних рішень, почуття відповідальності за їх реалізацію); - полікультурність (інтегрованість української культури у європейський та світовий простір, формування у

дітей та учнівської молоді відкритості, толерантного ставлення до культури, мистецтва, вірувань інших народів; здатності сприймати українську культуру як невід'ємну складову культури загальнолюдської). Здійснення мети, завдань і принципів національно-патріотичного виховання у закладах освіти досягається різними засобами реалізації, серед яких є рідна мова, фольклор, національна творчість, образотворче та декоративне мистецтво.

На кожному етапі свого розвитку українське національне виховання ввібрало кращі здобутки світової культури, акумульовані в народних традиціях і звичаях, що стверджують добро, любов, красу, справедливість в усіх сферах життя. Правильно організоване національне виховання формує повноцінну особистість, індивідуальність, яка цінує свою національну й особистісну гідність [4].

Ідеалом виховання є гармонійно розвинена, високоосвічена, соціально активна й національно свідома людина, що наділена глибокою громадською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку і самовдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Гавриш Н. Національно-патріотичне виховання у ситуації соціального спокою: змінюємо підходи. Дошкільне виховання. 2015. №8. С. 14-17.
2. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті. *Освіта України*. 2001. №1. С. 22-25.
3. Стельмахович М. Використання народної педагогіки, фольклору та етнографії у роботі первинних організацій Педагогічного товариства: Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 1990. С. 9.
4. Традиції народу – першооснова духовного здоров'я нації. URL: <https://naurok.com.ua/z-dosvidu-roboti-tradici-narodu-pershoosnova-duhovnogo-zdorov-ya-naci-17973.html> (дата звернення: 04.04.2021).

